

34. Et hora nona exclamavit Iesus voce magna, dicens: * Eloï, eloï, lamma sabachthani? quod est interpretatum: Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? 35. Et quidam de circumstantibus audiētes, dicebant: Ecce Eliam vocat. 36. Currens autem unus, & implens spongiam aceto, circumponensque calamo, potum dabat ei, dicens: Sinite, videamus si veniat Elias ad deponendum eum. 37. Iesus autem emissâ voce magna expiravit. 38. Et velum templi scissum est in duo, à summo usque deorsum. 39. Videns autem Centurio, qui ex adverso stabat, quia sic clamans expirasset, ait: Verè hic homo Filius Dei erat. * *Matth.* 27. 55. 40. * Erant autem, & mulieres de longè aspicientes: inter quas erat Maria Magdalene, & Maria Iacobi minoris, & Ioseph mater, & Salome: 41. & cum esset in Galilæa, sequebantur eum, & ministrabant ei, & aliæ multæ *, quæ simul cum eo ascenderant Ierusalem. * *Luc.* 8. 2. 42. * Et cum iam sero esset factum (quia erat parasceve, quod est ante sabbatum) 43. venit Ioseph ab Arimathæa nobilis decurio, qui & ipse erat expectans regnum Dei, & audacter introivit ad Pilatum, & petiit corpus Iesu. 44. Pilatus autem mirabatur si iam obiisset. Et accersito centurione, interrogavit eum si iam mortuus esset. 45. Et cum cognovisset à centurione, donavit corpus Ioseph. 46. Ioseph autem mercatus sindonem, & deponens eum involvit sindone, & posuit eum in monumento, quod erat excisum de petra, & advolvit lapidem ad ostium monumenti. 47. Maria autem Magdalene, & Maria Ioseph aspiciēbant ubi poneretur.

CAPUT XVI.

Resurrectio Domini.

† DOM. 1. **E**T cum transisset sabbatum, † Maria Magdalene, & Maria Iacobi, & Salome emerunt aromata ut venientes ungerent Iesum. 2. Et valde mane una sabbatorum, veniunt ad monumentum, orto iam sole.

3. Et dicebant ad invicem: Quis revolvit nobis lapidem ab ostio monumenti? 4. Et respicientes viderunt revolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. 5. * Et introeuntes in monumentum viderunt iuvenem sedentem in dextris, coopertum stolâ candidâ, & obstupuerunt. 6. Qui dicit illis: Nolite expavescere: Iesum queritis Nazarenum, crucifixum: surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum. 7. Sed ite, dicite discipulis eius, & Petro quia præcedit vos in Galilæam: ibi eum videbitis, * sicut dixit vobis. * *Supr.* 14. 28. 8. At illæ exeuntes, fugerunt de monumento: invaserat enim eas tremor & pavor: & nemini quidquam dixerunt: timebant enim. 9. Surgens autem mane, * primâ sabbati, apparuit primò Mariæ Magdalene, de qua eiecerat septem dæmonia. 10. Illa vadens nunciavit his, qui cum eo fuerant, lugentibus, & flentibus. 11. Et illi audientes quia viveret, & visus esset ab ea, non crediderunt. 12. * Post hæc autem duobus ex his ambulātibz ostensus est in aliâ effigie, euntibus in villam: 13. & illi euntes nunciaverunt ceteris: nec illis crediderunt. 14. Novissimè † recumbentibus illis undecim apparuit: & exprobravit incredulitatem eorum & duritiam cordis: quia iis, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. 15. Et dixit eis: Euntes in mundum universum prædicāte Evangelium omni creaturæ. 16. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit: qui verò non crediderit, condemnabitur. 17. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur: * In nomine meo dæmonia ejicient: * linguis loquentur novis: 18. * serpentes tollent: & si mortiferum quid biberint, non eis nocēbit: * super ægros manus impōnent, & benè habebunt. 19. Et Dominus quidem Iesus postquam locutus est eis, * assumptus est in cælum, & sedet à dextris Dei. 20. Illi autem profecti prædicaverunt ubique Domino cooperante, & sermōnem confirmante, sequentibus signis. *

SANCTUM IESU CHRISTI EVANGELIUM SECUNDUM LUCAM.

LUCAS Antiochiâ Syria oriundus, pictor & medicus, sermonis Græci, ut scripta eius indicant, non ignarus, à Paulo conversus, sectator eius, & omnis peregrinationis comes fuit. Vixit autem celebs ad annum 84. ut docet Hieronymus; (lib. de Script. Eccl.) ac tandem apud Patras, urbem Achaiæ, Apostolorum suum nobili martyrio conclusit.

Lucam, Evangelium in Achaiæ & Beotia partibus, Græcè scripsisse tradit idem Doctor, (proem. in Matth.) quod Baronius ad annum Neronis 2. revocat. Sanè circa hunc aut sequentem annum, hoc est æra nostrâ 56. aut 57. à Passione 23. aut 24. Paulum, cuius comes individuis Lucas, has partes peragrassè, indicat peregrinatio eius, Chronologia nostrâ cap. 41. descripta. Sed cum ille his regiones istas lustraverit, ut ibidem annotavimus; primum quidem quando cum Atheniensibus de Ignoto Deo disceptavit, ac Corinthi annum & sex menses, apud Aquilam & Priscillam commoratus est. (Act. 18.) Secundò autem cum tres menses, in Græcia peregit, intra quos eleemosynas in Hierusalem deferendas collegit: (Act. 20. cum 1. Cor. 16. & 2. Cor. 9.) nos de priore eius peregrinatione malumus quod dicit Hieronymus intelligere, cum multò diutius tunc ibi sit commoratus; & ad annum post passionem circiter 19. hoc est æra nostrâ 52. scripturam eius revocare. Quam eo consilio suscepit ut Pseudo-Apostolorum temeritatem confutaret, qui ut Pauli prædicationi obessent, aliter quam ipse enunciabat, conati erant narrationem rerum à Christo completarum ordinare.

Quidam suspicantur, inquit Hieronymus, (lib. de Script. Eccl.) quotiescumque in epistolis suis Paulus dicit: IUXTA EVANGELIUM MEUM (ut ad Rom. 2. 16. & 16. 25. cui quàm simile est quod 1. Thess. 1. 5. dicit EVANGELIUM NOSTRUM) de Lucæ significare volumine. Quod innuit ipse Tertullianus lib. 4. contra Marcion. cap. 4. cum ait: Nam & Lucæ digestum, Paulo adscribere solent. Unde conjiciunt multi, Evangelium Lucæ, ante Pauli epistolas scriptum, quamquam Evangelij voce, etiam Evangelistæ munus intelligi possit. Lucam autem designasse Apostolum, cum 2. Cor. 8. 15. Fratrem se misisse dicit, cuius laus est in Evangelio; assermat idem Hieronymus, (ibid.) nec non Chrysostomus (Homil. 1. in Act. Apost.) imò & ante eos Ignatius in Epist. ad Ephes. ut quidem vulgares habent codices.

CAPUT PRIMUM.

Post proemium, Lucas quæ in nativitate Ioannis evenerint, narrat ex ordine.

1. **Q**UONIAM quidem multi conati sunt ordinare narrationem, quæ in nobis completæ sunt, rerum: 2. sicut tradiderunt nobis, qui ab initio ipsi viderunt, & ministri fuerunt sermonis: 3. visum est & mihi, affectu omnia à principio diligentèr, ex ordine tibi scribere, optime Theophile, 4. ut cognoscas eorum verbòrum, de quibus eruditus es, veritatem.

5. † Fuit in dièbus Heròdis, regis Iudææ, sacerdos quidam nomine Zacharias * de vice Abiæ, & uxor illius de filiabus Aaron, & nomen eius Elisabeth. 6. Erant autem iusti ambo antè Deum, incedentes in omnibus mandatis, & iustificationibus Domini sine querela, 7. & non erat illis filius eò quòd esset Elisabeth sterilis, & ambo processissent in dièbus suis. 8. Factum est autem, cum sacerdotio fungeretur in ordine vicis suæ antè Deum, 9. secundum consuetudinem sacerdotij, forte exiit ut incensum poneret, ingressus in templum Domini: 10. & * omnis multitudo populi erat orans foris horâ incensii.